

USNESENÍ

Okresní soud v Berouně rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Štindlem ve věci

žalobců: **a) Mgr. Jana Gavlasová**, narozená 6. 12. 1970
bytem Zápavní 449, Chýně
 b) Bc. Petra Kubíková, narozená 17. 7. 1987
bytem Křivatcová 504/13, Praha 5
 c) Martin Michal, narozený 1. 4. 1959
bytem Sportovní 122, Řitka
 d) Helena Vondráčková, narozená 24. 6. 1947
bytem Sportovní 122, Řitka

žalobci b), c), d)
zastoupeni: Mgr. Jana Gavlasová, advokátka
 sídlem Zápavní 449, Chýně

proti
žalovanému: **Jan Šinágl, narozený, 9. 12. 1952**
bytem Bří. Nejedlých 335, Žebrák

o náhradu nemajetkové újmy

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- III. Po právní moci tohoto usnesení bude žalobců vrácena část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 28. 6. 2021 se žalobci proti žalovanému domáhají zaplacení částky v celkové výši 507 500 Kč coby nemajetkové újmy. Tu shledávají v jednání žalovaného, který ačkoli již v minulosti měl odstranit ze svých internetových stránek texty dehonestující žalobce a poskytnout jim finanční satisfakci, a to na základě rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 6 C 101/2016, tak neučinil a svého jednání nezanechal. Žalobci odkázali na řízení, které bylo před zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 13 C 119/2020 s tím, že byt' toto řízení bylo zastaveno, nynější řízení je de facto návazné na zastavené řízení, pouze se týká období po 15. 7. 2020.
2. Soud hodnotil celou věc s přihlédnutím k obsahu spisového materiálu a dospěl k závěru, že podanou žalobu nelze projednat, a to pro zjevné zneužití práva na přístup k soudu žalobci z důvodu překážky věci rozsouzené a překážky litispendence.

3. Princip zákazu zneužití práva (vyjádřený výslovně v § 8 občanského zákoníku a § 2 o.s.ř.) patří mezi nejvýznamnější zásady právní a představuje limity uplatňování práv (včetně práv základních). Jak případně uvádí důvodová zpráva k občanskému zákoníku: „*Individualistické pojetí soukromého práva má své limity, které nejobecněji vyjadřuje kritérium svobody jednotlivce, neboť svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého. Toto kritérium se projevuje i v tom, že nemálo právních řádů bere zřetel na případy, kdy se osoba chová tak, že vykonává subjektivní právo jen zdánlivě; totiž tak, že dovolávajíc se formy, koná za účelem dosažení nedovoleného výsledku. Zneužití práva (abusus iuris) je tak pojato jako reprobované chování a jeho obecný zákaz jako jedna z vůdčích právních zásad, která našla své výslovné vyjádření v řadě občanských kodexů (§ 226, 242 a 826 německého, čl. 2 švýcarského, čl. 11 až 15 třetí knihy nizozemského, čl. 7 španělského, čl. 334 portugalského, čl. 7 québeckého atd.), které se v závěru 19. a v průběhu 20. století přiklonily k sociální koncepci subjektivních práv a jejich výkonů*“. Zneužití práva nepředstavuje jeho výkon, resp. je výkonem práva pouze zdánlivě. Jinými slovy, pokud některá osoba uplatňuje své právo způsobem, který slouží toliko ke způsobení újmy osobě druhé (např. k její šikaně, jejímu pronásledování apod.), pak se nejedná o výkon práva, který požívá i ústavní ochrany, ale naopak o jeho zneužití, které je zapovězeno a kterému nelze ochranu poskytnout. Zároveň je třeba zdůraznit, že tento postup připadá v úvahu spíše výjimečně, tedy pro případy, kdy je zřejmé, že jednání daného člověka jiný charakter než zneužití práva nemá.
4. Výše uvedená limitace se dotýká všech pozitivních práv (tj. práv, která chrání právo člověka něco činit), tedy i práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V případě, že ze žaloby je zřejmé, že nepředstavuje nástroj ochrany (byť domnělého) práva žalobce, ale toliko nástroj šikany žalovaného, nelze takovou žalobu věcně projednat a řízení musí být zastaveno, jelikož pro jeho vedení není splněna jedna z podmínek, kterou je právě absence zjevného zneužití práva – uplatnění konceptu zákazu zneužití práva v právu procesním potvrdil i Ústavní soud ČR např. ve svém nálezu ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. I. ÚS 988/12. K tomu soud zdůrazňuje, že takový postup soudu je postupem zcela výjimečným, určeným pro případy, kdy je zneužití práva zcela zjevné a nemohou o něm být rozumné pochybnosti.
5. V případě žalobců je soudu známo, že v průběhu posledních let podali proti žalovanému několik žalob podobného obsahu. Svá práva dovozují v zásadě ze stále shodných příčin a skutkového děje, který se v průběhu let nezměnil. Svůj nárok odvozují z textů žalovaného, které byly publikovány často již v dávné minulosti a tvrdí, že těmito texty jsou stále poškozeni, a to i v situaci, kdy již bylo zdejším soudem žalobcům v minulosti vyhověno a žalovanému byly uloženy přesně vymezené povinnosti. Soud proto po prostudování žaloby a zvážení kontextu celé věci (zejména dalších obdobných žalob napadlých zdejším soudem) dospěl k závěru, že z žaloby nelze seznat, že by mělo být žalovaným opětovným způsobem zasaženo do práv žalobců. Z kontextu věci tak nelze než konstatovat, že žaloba v projednávané věci je pouze součástí systematické šikany žalobců vůči žalovanému. Na základě shora uvedeného lze uzavřít, že žaloba v projednávané věci není vedenou snahou žalobců o ochranu svých práv, ale je zcela zjevným zneužitím práva a součástí jejich šikanózního postupu vůči žalovanému.
6. Nadto soud konstatuje, že dle jeho názoru projednání žaloby brání ustanovení § 103, § 104 a § 159a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dále jen „o.s.ř.“. Z obsahu žaloby je totiž zjevné – a žalobci to sami konstatují – že svá práva odvozují z újmy, kterou jim měl žalovaný v minulosti způsobit a která byla již zdejším soudem projednána (např. pod sp. zn. 6 C 101/2016, 13 C 319/2018 a 13 C 119/2020). Žalobci tvrdí, že žalovaný tím, že nesplnil povinnosti jemu soudem v minulosti uložené, způsobuje žalobcům pokračující újmu, a proto se svých práv domáhají v rámci tohoto řízení. Nicméně soud

konstatuje, že takový postup není možný, neboť je v rozporu s ustanovením § 159a odst. 4 o.s.ř. Není totiž možné opětovně rozhodnout o věci, která již byla v minulosti pravomocně rozsoudena, a to v rozsahu závaznosti výroku. Tento závěr soudu dopadá zejména na rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 6 C 101/2016, na které žalobci ve své žalobě zhusta odkazují. Pokud mají žalobci přesvědčení, že neplněním povinností ze strany žalovaného jim je způsobována následná újma, musí se svých práv domáhat v rámci jiných řízení, tedy zcela jiným způsobem, než podáním další žaloby se shodným skutkovým základem.

7. Shora uvedené v zásadě platí i ve vztahu k řízení, které bylo před zdejším soudem vedeno a není dosud pravomocně skončeno, tedy řízení pod sp. zn. 13 C 319/2018. Zde lze aplikovat ustanovení § 83 odst. 1 o.s.ř. a konstatovat, že toto řízení vytvořilo překážku litispendence ve vztahu k řízení vedeném pod sp. zn. 4 C 210/2021, neboť z obsahu žalob je zjevné, že žalobci své nároky odvozují od totožného skutkového děje.
8. S ohledem na dosud uvedené tak soud dospěl k závěru, že žalobci jednak svůj nárok uplatňují formou zneužití práva, jednak jejich nárok nelze projednat pro překážku litispendence a překážku res iudicata. Soud proto postupoval podle ustanovení § 104 odst. 1 o.s.ř. a řízení zastavil, jelikož skutečností, že se jedná o zjevné zneužití práva a zároveň zde je překážka věci rozsoudené a překážka litispendence, představují nedostatek podmínek řízení, který z povahy věci není odstranitelný.
9. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 146 odst. 1 písm. b) o.s.ř., podle kterého bylo-li řízení zastaveno, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
10. Výrokem III. soud rozhodl o vrácení části zaplaceného soudního poplatku po srážce 20%, resp. 1 000 Kč, neboť řízení bylo zastaveno před prvním jednáním. Tento postup koresponduje s ustanovením § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Beroun 9. června 2022

JUDr. Tomáš Štindl v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Skálová.